

Česká justice - oběd zdarma?

eFocus

Když se mi dostalo možnosti vyjádřit se k problémům současné justice, stál jsem s ohledem na rozsah příspěvku před rozhodnutím, které otázky z množství nabízejících se témat se vlastně věnovat. Rozhodl jsem se přidržit výroku přisuzovanému Miltonu Friedmanovi, podle kterého „oběd zadarmo neexistuje“. Mám totiž pocit, že to je věc, na kterou se v současnosti ve vztahu k justici (v užším smyslu slova) v ČR často zapomíná, a to nejen mezi laickou veřejností, ale i mezi představiteli moci výkonné a zákonodárné. Ilustrativním dokladem je důvodová zpráva k Občanskému zákoníku, zákonu č. [89/2012](#) Sb.

Zde se v kapitole „Předpokládané hospodářské a finanční dopady“ v první větě dočítáme: „Nepředpokládá se přímý ani nepřímý finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet.“ Přitom jen nově zavedené periodické přezkumy svéprávnosti (tedy nepatrná výšeč nové právní úpravy) vedla v obvodu našeho krajského soudu k navýšení ročního nápadu v tzv. opatrovnických věcech cca z 9 000 věcí na 15 000 věcí ročně. S tím spojené náklady jen na znalecké posudky pak činí desítky milionů korun ročně, o dalších kolaterálních nákladech nemluvě.

Obdobně lze vzpomenout v současnosti mediálně vděčné téma uprchlíků. Ministerstvo vnitra obdrželo s poměrně značnou publicitou 1,1 miliardy na uprchlické tábory a jejich zaměstnance, nicméně požaduje další prostředky. Podstatné však je, že o této problematice jednala zcela samozřejmě a bez jakéhokoli pobízení vláda. Problém ale přece nekončí za vraty zařízení, v nichž budou umístováni uprchlíci. Je pro mě zcela nepochopitelné, že zatímco aktuální i předpokládané zatížení Policie ČR je medializováno a řešeno se vši vážností, o justici, tedy zejména správním soudnictvím, se ve vztahu k azylovému řízení v podstatě mlčí. Nutno objektivně dodat, že krajské soudy samy vznesly dílčí požadavky, které se snaží Ministerstvo spravedlnosti řešit.

Dalším příkladem je pak současná snaha přesunout spornou agendu ČTÚ ve sporech o finanční plnění na soudy. V roce 2014 mělo jít o 176 300 sporů. Zde musím přiznat, že i představitelé moci výkonné připouštějí určitou finanční náročnost vyřizování této agendy soudy, nicméně podle mediálních výstupů mají patrně za to, že to „spraví“ převod prostředků, které měl na tuto agendu ČTÚ, do resortu spravedlnosti. Nespraví. Průběh soudního řízení totiž mimo jiné nabízí účastníkům zcela jiný katalog procesních práv nežli stávající řízení. Představa, že se většina věcí vyřídí platebními rozkazy, je sice lákavá, ale bez fikce doručení nereálná, fikce doručení se pak nejeví mnoha právníkům jako ústavně konformní.

Mohl bych pokračovat i dalšími příklady finanční diety justičního systému, nicméně chtěl bych zdůraznit ještě jeden aspekt celé věci. Myslím, že panuje obecná shoda v tom, že nechceme dále navyšovat celkový počet soudců nad nyní stanovené, historicky vzešlé a téměř magické číslo 2 818 soudců na okresních a krajských soudech. Přitom již před dvěma lety při zohlednění orientačních výkonových ukazatelů pro jednotlivé agendy bylo zapotřebí přibližně o 400 soudců navíc.

Měli bychom tedy být schopni zcela upřímně říci veřejnosti, pokud si služby justice představíme jako pomyslný oběd zmíněný shora, že již dnes sedí kolem stolu více strážníků, než pro kolik je stát ochoten navařit. Když k obědu posadíme další strážníky (shora zmíněné agendy), pak je řešením

zmenšit jim porce - tedy například omezit procesní práva účastníků, zvýšit soudní poplatky nebo v některých případech je zavést. Ostatně ilustrativním příkladem toho, kam vede bezplatnost systému pro jeho přímé uživatele, je opatrovnické soudnictví - setkal jsem se s případy, ve kterých rodiče zahlcují soudy nesčetnými návrhy na vydání předběžných opatření ve vztahu k určení školky, pediatra, pořízení cestovního pasu či způsobu strávení dovolené nebo svátků, to vše v přednostním režimu projednání.

Dalším možným řešením je ponechat velikost porcí, ale vysvětlit strážníkům, že si prostě na ně déle počkají. To by ale měl udělat ten, kdo bez dalšího přidá nebo rozšíří agendy justice, tedy v přeneseném smyslu pozve další strážníky k obědu, na který nepřidal nic nebo jen málo.

Mgr. Miloslav Sedláček,
předseda Krajského soudu v Plzni

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - říjen 2015.

Nové číslo EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout **ZDARMA na App Store, Google Play a Windows Store**, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. **Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání.** Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vedení BBH posiluje o přední expertku na soutěžní právo z A&O Shearman Ivanu Halamovou Dobiškovou](#)
- [V rámci charitativní akce Měsíc sportu advokátní kanceláře a daňoví poradci vysportovali téměř 400 tisíc korun na podporu projektu Pomozte dětem](#)
- [KOLAROVA LEGAL: Nová advokátní kancelář v centru Prahy míří na špičku korporátního a transakčního práva](#)
- [LEAGLE.ONE: Informace nestačí. Proč vzdělávání bez prožitku selhává](#)
- [Diskuzní čtvrťky nad trestním právem \(online - živé vysílání\) - 14.5.2026](#)
- [Legal Innovation Day 2026: Praktické využití umělé inteligence v právní praxi](#)
- [Promlčení práva ve světle aktuální judikatury NS ČR Na co si dát pozor při uplatňování promlčení podle současné právní úpravy?](#)
- [LEAGLE.ONE: Prodáváte firmu, nebo kus života? Pravda o rodinných akvizicích](#)
- [Clifford Chance Prague Association jmenuje dva nové Counsels a jednoho Of Counsel](#)
- [Vítězem Zákona roku je flexinovela zákoníku práce, bodovaly také daňové a účetní změny](#)
- [Advokátní kancelář Eversheds Sutherland posiluje svůj nemovitostní tým](#)